

ናይ ገዛ ናዕቢ ንኹሉ ቤተሰብ ይጎድእ Domestic violence hurts the whole family

ደቂ ኣንስትዮ ካብ ውሽጢ ገዛ ኣብ ጽርጊያ ኣብ ጸገም ይወድቃ ይኸና ኢልኩም እንድሕር ትሓሰቡ ከይኸኩም ተጋጊኹም ኢኹም።

ደቂ ኣንስትዮ ኣብገዛእን ውሽጢ ካብ'ቲ ምስኣተን ዝኸበር ሰብ ዝለገለ መጥቓዕቲ ይረኽባ። ናይ ገዛ ናዕቢ ኣብ ኩሉ ዕድመን፣ ኣብ ኩሉ ሃገርን፣ ንዝርከባ ደቂ ኣንስትዮ ይኸእ። እዙይ'ኻ ገዛዙ ዝተፈላለዩ መልካዕ ዘለዎ ናይ ውርደት ዓይነት የጠቓልል።

ኣብ ርእሲ እቲ ናይ ኣካል ናዕቢ፣ ምፍርራሕ፣ ጸርፊን፣ጸታዊ መጥቓዕትን'ውን ይውሰኽ እዩ። ካልእ'ድማ ኣብ ሓደ ሰብ ሰብኣዊ ነጻነት ኢድ ምእታው፣ ካብ ቤተሰብምን ኣዕርኽቶምን ምንጻል፣ ወይ'ኻ ጸታዊ ዝግበኦም ሰልጺ ምኽልካል። ካብ'ከምዙይ ዓይነት ጸርፊ ሓደ ሓባራዊ ባህርይ ይረካ። እዚ'ኦም ካብቶም ሓደ ሓደ ኹነታት ሰብ ዝጥቀሙሎም ይኹን 'ድኣ እምበር፣ብሕልፊ ድማ'እቲ ወዲ ተባዕታይ፣ ሓል ሓሊፋ'ውን እታጋል ኣንስተይቲ፣ ነቲ ዓርኮም ከምኡ'ውን ንካልኣት ስድራቤቶም ንምቁጽጽ ገጥቀምሉ ሜላ (ባህሪ) እዩ።

ሓደ'ሓደ ሰባት፣እዚ ናይ ምጽራፍ ልምዲ ብሕታዊ ጉዳይ ኮይኑ፣ በቲ'ቤተሰብ ክፍታሕ ከምዘሎ ጌሮም ይሪኡ። ኣብ ኣውስትራሊያ ግና፣ ናይ ገዛ ናዕቢ ከም ወንጀል ስለ ዝቁጽር፣ ዝኾነ ስድራቤት በቲ ሕገ መሰሉ ክሕለውሉ ይግበር። ናይ'ቲ ጎንጸ ዝኮነም ካብ ገዛ ከይወጽእ ምሕባእ፣ ነቲ ዘይግቡእ ጸርፊን፣ ማህረምትን፣ ስምዒታዊ ኣምሳያ ጉድኣትን፣ ኣብቲ ስድራቤት ክቅጽል ይገባር። ሓደ ነገር ብእዋነ መፍትሒ እንተዘይ ተገይሩ-እቲ ጸርፊ ናብ'ዝኸፈኣ ደረጃ ይልወጥም፣ብርቲዕ ዝኾነ መቁሰልትን ሞትን የሰዕብ።

ዋላ ሓደ ሰብ ብዙሕ ገዛ ናይ ሓደ ወዲ ዓርኪ እንተኾይኑ፣ ብጸርፊ ሸቶ (ዕላማ) እንተተጠቓዕ፣ ነቲ መሉእ ስድራ ቤት ክጸልዎ ይኸእል እዩ። ጸርፊን ውርደትን ኣብ'ዝገሰሉ ቤተሰብ ዝገብዩ ህጻውንቲ 'ድማ፣ እቲ ዕብዮቶም ካልእ ሳዕቢን ክህልዎ ይገባር እዩ። ኣብ መሉእ ኣካላዊ ዕብዮት ዝበጽሖ ሰብ ፣ ብፍላይ'ድማ ወዲ ተባዕታይ ብዝኾነ ክእመን ኣይክእልን ካብ'ምባል ሓሊፎም፣ ካልኣት ባህርያዊ ወልፍታት፣ ከም ኣልኮልን ኣደንዝዘቲ እጽታትን ናብ ምውሳድ ከዝምብሉ ይኸእሉ እዮም። ን'ኣካለ መጠን በጺሖም ዓርኪን ቆልዑትን ኣብ ዝህልውዎም እዋን'ድማ፣ ነቶም ስድራ ቤቶም ከምኡ፣ ጸርፍን ውርደትን ከሰዕቡሎም ይኸእሉ እዮም። እዙይ'ድማ እዩ ናይ ገዛ ናዕቢን ዓመጽን ንኹሉ ሕብረተሰብ ስለ ዝጎድእ፣ ከም ናይ ሓደ ንጹር ወገን ዋሊን ጌርና ፈሊና ክንሪኣ ዘይግባእ።

ብዙሓት ደቂ ኣንስትዮ ናይ ገዛ ናዕቢን ዓመጽን ንብዙሕ ዓመት ጸረን ክኸበሩ ይረካዩ። እዚ'ኻ ገዛዙ ምኽንያት፣ቐዳማይ ነገር ከምግቡእ ጌረን ስለ ዝወስድኦ ክኸውን ከሎ፣ ወይ'ድማ ምስ ካልያት ጸገማት፣ ከም በዓል ቐማርን ኣልኮልን ካልእ ናይ ግሊ ጸገማትን ከላግብኦ ይፍትና። እንተኾነ ግና ከምዙይ ዓይነት ስነ ስርዓት ንምገም ውልቀሰብ ስለዘይፍቀድ፣ ጥፍኣተኛ ኮይኑ ዝርከብ ኣይምኽኦሉን እዩ።

ደቂ ኣንስትዮ ካብ ናይ ገዛ ናዕቢን ዓመጽን ብኸመይ ጌረን ንባዕለንን ንደቀንን ከከላኻ ይኸእላ? ሓደ ሓደ ኣገልግሎትን ሃዘን ከም ምዕዶ፣ሕጋዊ ምኽርን ህጹጽ መጣጥሒን፣ ክረኽብ ዝኸእላሉ መገዲ ምድላው ይኸውን። ከምኡ-ውን ምስ ጠቓላላ ሓለዎ ጥዕና (GP)፣ ማሕበረ ሰብ ክፍሊ ጥዕናን፣ወይ'ድማ ሓለዎ ጥዕና ደቂ ኣንስትዮ ማእኸል፣ ዝበሉ ርክብ ምግባር እዩ። ንዝበለጸ መረጃታ ድማ፣ ናይ ገዛ ናዕቢን ዓመጽን ክፍሊ ሕዝቢ (Domestic Violence Hotline) ብስልኪ ቁጽሪ 1800 65 64 63 ብምድዋል ሓበሬታ ምሕታት ይከኣል እዩ። ብዝኾነ ምኽንያት እንተ'ድኣ ብእንግሊዝኛ ምርድጻእ እንተ'ዘይ ኪኢልኩም፣ናይ ትርጉምን ኣስተርጓሚን ኣገልግሎት (Translating and Interpreting Service) ብስልኪ ቁጽሪ 13 14 50 ብምድዋል እቲ'ዘድሊ ሓበሬታ ምርካብ ይከኣል እዩ። እንድሕር'ድኣ እታጋል ኣንስተይቲ እቲ ዝኸበሩ ርክብ ንምቁራጽ ወሲና፣ናይ ሕገ ፈላጥ ምኽር ረኺባ ካብ ናይ ጽርጊያ ጸርፊን

ጸገምን ንምክልኻል (Apprehended Violence Order) (AVO) ትእዛዝ ከድልጃ እዩ። እዙይ'ኻዓ ህጋዊ ሰነድ ንዝሓዘ ኮይኑ፣ እቲ ወዲ'ተባዕታይ ካብ ሓድ ሓደ ኣብታ'ንጻልኣንስተይቲ ዝገብር ዝበረ ምፍርራሕ፣ ምጽራፍን፣ ምህራምን ክዕገት ንምግባር እዩ። እንድሕር 'ድኣ እቲ ዝተውሃቦ ትእዛዝን መምርሕን፣ ዘኾኑኦ ኮይኑ፣ ፖሊስ ክኣከር ይኽእል እዩ።

ብዛዕባ AVO ናይ ሕገ ፈላጊ ምኽርን ሓገዥን፣ ኣብ'ቲ ከባቢ Local Court) ካብ ዘሉ ቤት ፍርዲ ናይ ሕገ ባዓል ስልጣን ቤት ጽሕፈት (Chamber Magistrate) ሓበሬታ ምርካብ ይከኣል እዩ። ገሊኡም ቤት ፍርዲታት ብዛዕባ ናይ ዝ ናዕቢ ኣሰራርሓ ሓገዥን ሓበሬታን (Domestic Violence Assistance Scheme) ብድርብ ልሳናዊ ቋንቋ ተሃረብቲ ሰራሕተኛታት፣ ከምኡ'ውን ጽቡቕ እንግሊዝኛ ምዝራብ ንዘይከእሉ፣ ወይ'ድማ ፈጻሚ ንዘይሃረቡ ብ'ኣስተርጓምቲ ግቡእ ሓገዥ ይገብሩሉም። ሓገዥ ምጥያቕ ክኸብድ ይኽእል እዩ። እንተኾነ ግና ንቕድሚት ኣብቲ ስድራ ቤት ሰላም ክምዕብል እንተድኣ ተደልዩ ሓገዥ ምርካቡ ክፋእ ኣይኸውንን እዩ።

ናይ ዝ ናዕቢ ንምጥፋእ፣ ዓርኪ ወይ'ድማ ኣዝማድ ክሕገዙ ይኽእሉ እዮም። እዙይ ክኸውን ግና፣ እቲ ነገር ብምግናን፣ ወይ "ምስኡ ብዙሕ ብምዕጋስ"፣ ከምኡ'ውን "ብዙሕ ብምኽራር" ክይከነስ፣ ን'ታንጻል ብምእማን ዘተባብዕ ሓገዥ ምውፋይ እዩ ዘድሊ። ናይ'ቲ ኸባቢ ህዝቢ'ውን ብዛዕባ ዝ ናዕቢ ቦቲ'ሕብረተሰብ ንጹግ ከምዝኾነ ብምኸናን ተቓውሙኡ ብምስማዕ ክሕገዝ ይኽእል እዩ።

እንድሕር ድኣ ብእንግሊዝኛ ስልኪ ንምድዋል ሓገዥ ደሊኹም፣ ናብ ክፍሊ ትርጉምን ኣስተርጓሚን ኣገልግሎት (Translating and Interpreting Services) (TIS) ብስልኪ ቁጽሪ 131 450 ደውሉ።

ብዛዕባ ጥዕና ብቋንቋኹም ተወሳኺ ሓበሬታ፣ ኣብ'ቲ ናይ Multicultural Communication ዌብ ሳይት website <http://mhcs.health.nsw.gov.au> ክትረኽቡ ትኽእሉ ኢኹም።

እዚ ጽሑፍ ኣብ ዝተሓተመሉ እዋን ዝተመዘገቡ ስልኪ ቁጽሪታት ትኽክለኛ እዮም። ይኹን'ድዓ እምበር፣ ብብእዋኑ ክመሓየሱ ስለ ዘይከእሉ ቅድሚ ምድዋልኩም፣ ኣብቲ ናይ ተሌፎን መሓበሪ ርኢኹም ምርግጋጽ ኣድላይ ይኸውን።

